

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลของการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา (descriptive study) เรื่อง ความรู้และเจตคติเกี่ยวกับฉลากโภชนาการของโรแทเรียนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งวัตถุประสงค์ของการศึกษา เพื่อวัดระดับความรู้และเจตคติของโรแทเรียนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ เกี่ยวกับฉลากโภชนาการ และเพื่อเปรียบเทียบความรู้และเจตคติของโรแทเรียนแบ่งตามเพศ อายุ และระดับการศึกษาต่อฉลากโภชนาการ ผู้ศึกษาได้ใช้แบบสอบถามและแบบทดสอบซึ่งอยู่ในชุดเดียวกัน ไปแจกให้กับโรแทเรียนก่อนที่จะมีการประชุมประจำสัปดาห์ของแต่ละสโมสร ทั้ง 9 สโมสร และเก็บแบบทดสอบและแบบสอบถามคืนหลังเลิกประชุม ได้เริ่มทำการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่วันที่ 15 สิงหาคม 2543 จนถึงวันที่ 31 สิงหาคม 2543 และได้ทำการตรวจแบบทดสอบ และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS และได้ผลการศึกษาดังนี้

ข้อมูลทั่วไปของโรแทเรียนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

5.1.1 โรแทเรียนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จากการศึกษานี้ พบว่าเป็นโรแทเรียนเพศชาย ร้อยละ 75.6 และเพศหญิงร้อยละ 24.4 และร้อยละ 81.8 มีอายุมากกว่า 30 ปี มีการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาตรีขึ้นไปร้อยละ 82.3 มีอาชีพรับราชการ ร้อยละ 25 โดยส่วนใหญ่มีอาชีพนักธุรกิจ คือเป็นเจ้าของกิจการถึงร้อยละ 40.4 จึงมีรายได้ค่อนข้างดี คือ ตั้งแต่ 10,000 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 81.7 โรแทเรียนส่วนใหญ่สมรสแล้ว ซึ่งมีมากกว่าโรแทเรียนที่เป็นโสด คือร้อยละ 69.5 และร้อยละ 27.4 ตามลำดับ และครอบครัวของโรแทเรียนเป็นครอบครัวขนาดกลาง (สมาชิก 4 ถึง 7 คน) ร้อยละ 59.8

สำหรับความถี่ของการซื้ออาหารสด ส่วนใหญ่จะซื้อทุกวันและซื้อวันเว้นวันรวมเป็นร้อยละ 62.8 สำหรับความถี่ของการซื้ออาหารแห้งร้อยละ 53.1 ของโรแทเรียนซื้ออาหารแต่ละครั้ง และถ้าโรแทเรียนที่สมรส คู่สมรสเป็นผู้ซื้ออาหารร้อยละ 45.1 สำหรับสถานที่ซื้ออาหารส่วนใหญ่จะซื้อที่ซูเปอร์มาร์เก็ตและตลาด

5.1.2 ความรู้เกี่ยวกับฉลากโภชนาการของโรงเรียนในเขตอำเภอเมือง จังหวัด เชียงใหม่ สรุปได้ดังนี้

(1) โรงเรียนมีความรู้เกี่ยวกับฉลากโภชนาการ ซึ่งวัดได้จากการตอบแบบทดสอบ แบ่งตามเกณฑ์ได้ดังนี้

(1.1) เกณฑ์ต่ำ (< 50%) คิดเป็นร้อยละ 4.3

(1.2) เกณฑ์ปานกลาง (50-75%) คิดเป็นร้อยละ 60.9

(1.3) เกณฑ์สูง ($\geq 76\%$) คิดเป็นร้อยละ 34.8

(2) ไม่พบความแตกต่างระหว่างเพศ กลุ่มอายุ และระดับการศึกษาของโรงเรียนเกี่ยวกับฉลากโภชนาการ (ทดสอบโดยวิธี Chi-square test) อย่างไรก็ตามจากการศึกษานี้พบว่าโรงเรียนเพศหญิงมีแนวโน้มว่าได้คะแนนความรู้เกี่ยวกับฉลากโภชนาการมากกว่าโรงเรียนเพศชาย และเมื่อเปรียบเทียบคะแนนความรู้เกี่ยวกับฉลากโภชนาการ (ทดสอบโดยวิธี Kruskal-Wallis test) พบว่าโรงเรียนที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีจะมีคะแนนความรู้เกี่ยวกับฉลากโภชนาการมากกว่าโรงเรียนที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี

5.1.3 เจตคติของโรงเรียนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ต่อฉลากโภชนาการสรุปได้ดังนี้

(1) โรงเรียนส่วนใหญ่มีเจตคติที่ดีต่อฉลากโภชนาการ และเมื่อแยกคำถามออกเป็นเจตคติทางบวก โรงเรียนมีเจตคติเห็นด้วยร้อยละ 82.2 และคำถามเจตคติทางลบ โรงเรียนจะไม่เห็นด้วยร้อยละ 87.3

(2) เมื่อหาความแตกต่างระหว่างเพศ กลุ่มอายุ และระดับการศึกษาของโรงเรียนกับเจตคติที่เกี่ยวกับฉลากโภชนาการ โดยวิธี Chi-square test พบว่า

(2.1) เจตคติข้อที่ 7 (ถามว่า “สินค้าประเภทอาหารทุกชนิดควรแสดงฉลากโภชนาการเอาไว้”) และข้อที่ 14 (ถามว่า “การอ่านฉลากโภชนาการก่อนซื้ออาหารแปรรูปไม่ใช่สิ่งจำเป็นสำหรับท่านเลย”) มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับเพศของโรงเรียน ($P = 0.02, 0.05$)

(2.2) เจตคติข้อที่ 10 (ถามว่า “ถ้าไม่มีฉลากโภชนาการเราจะไม่ทราบปริมาณสารอาหารที่มีในอาหารสำเร็จรูปประเภทนั้นๆ”) และข้อที่ 13 (ถามว่า “ฉลากโภชนาการไม่เหมาะสมกับคนไทยมากที่สุด”) มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับกลุ่มอายุของโรงเรียน ($P = 0.02, 0.05$)

(2.3) เจตคติข้อที่ 15 (ถามว่า “ประเทศไทยไม่ควรนำฉลากโภชนาการมาใช้”) มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับระดับการศึกษา ($P = 0.03$)

(3) ในส่วนที่ให้โรแทเรียนแสดงความคิดเห็น มีโรแทเรียนที่แสดงความคิดเห็น 96 คน เป็นโรแทเรียนชายเพศ 77 คน โรแทเรียนเพศหญิง 19 คน คิดเป็นร้อยละ 58.6 ของจำนวนโรแทเรียนทั้งหมด ประเด็นที่แสดงความคิดเห็นที่สำคัญ คือ รูปแบบของฉลากโภชนาการจะต้องให้ได้มาตรฐานทัดเทียมกับต่างประเทศ สิทธิใช้พิมพ์จะต้องสะดวก ตัวอักษรต้องชัดเจนอ่านง่าย เนื้อหาในฉลากจะต้องเป็นภาษาที่อ่านง่าย อธิบายชัดเจน ข้อมูลกระทัดรัด ระบุสารเสพติดถ้ามีใช้ในอาหารนั้น หรือถ้าเป็นผลิตภัณฑ์ที่เป็นเทคโนโลยีชีวภาพก็ต้องระบุด้วย และที่สำคัญต้องบอกแหล่งที่มาของข้อมูล

5.2 อภิปรายผลการศึกษา

5.2.1 ความรู้ของโรแทเรียนเกี่ยวกับฉลากโภชนาการ

(1) โรแทเรียนส่วนใหญ่จะมีความรู้เกี่ยวกับฉลากโภชนาการอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 60.9 และในเกณฑ์สูง ร้อยละ 34.8 มีเกณฑ์ความรู้ต่ำเพียงร้อยละ 4.3 เท่านั้น ซึ่งแตกต่างจากการศึกษาของเบญจพร สุขประเสริฐ (2540) ซึ่งพบว่า กลุ่มตัวอย่างของประชากรในกรุงเทพมหานครมีความรู้ทางด้านโภชนาการอยู่ในระดับต่ำ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากโรแทเรียนได้รับข้อมูลข่าวสารในด้านสุขภาพจากการเข้าประชุมประจำปีสัปดาห์ ที่มีการเชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาบรรยายให้ความรู้ในเรื่องที่สำคัญและจำเป็นในด้านสุขภาพและด้านอื่นๆ เป็นประจำ จึงทำให้โรแทเรียนมีความรู้ความเข้าใจในด้านสุขภาพอนามัย

(2) การที่ไม่พบความแตกต่างของเกณฑ์ความรู้เกี่ยวกับฉลากโภชนาการระหว่างเพศ กลุ่มอายุ และระดับการศึกษาของโรแทเรียน อาจเป็นเพราะข้อจำกัดของการทดสอบโดยวิธี Chi-square test ทั้งนี้เพราะมีหลายช่องในตารางที่มีความถี่น้อยกว่า 5

(2.1) สำหรับการที่โรแทเรียนเพศหญิงมีแนวโน้มว่ามีคะแนนความรู้เกี่ยวกับฉลากโภชนาการมากกว่าโรแทเรียนเพศชายอาจเป็นเพราะ เมื่อทำการเปรียบเทียบเกณฑ์ความรู้ในกลุ่มผู้ที่อยู่ในเกณฑ์สูง พบว่า โรแทเรียนเพศหญิง 45% ของจำนวนโรแทเรียนเพศหญิงได้คะแนนในเกณฑ์นี้ และโรแทเรียนเพศชายมี 31.5% ของจำนวนโรแทเรียนเพศชาย เมื่อศึกษาระดับของการศึกษาและอายุของโรแทเรียนในกลุ่มที่มีเกณฑ์ความรู้เกี่ยวกับฉลากโภชนาการสูง ระหว่างโรแทเรียนเพศชายและเพศหญิง พบว่า ส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน ดังนั้น เมื่อทำการเปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับฉลากโภชนาการของโรแทเรียนเพศชายกับโรแทเรียนเพศหญิง ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เช่นเดียวกันกับการศึกษาของ เบญจพร สุขประเสริฐ (2540)

(2.2) การที่โรแทเรียนที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีมีความรู้เกี่ยวกับฉลากโภชนาการดีกว่า อาจเป็นเพราะโรแทเรียนที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีส่วนใหญ่เป็น

ผู้อยู่ในวัยทำงาน คือมีอายุระหว่าง 31 ถึง 49 ปี จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 52.9 ของจำนวน
 โรงเรียนในกลุ่มอายุนี้ หรือคิดเป็นร้อยละ 54.1 ของโรงเรียนที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี
 ในวัยนี้เป็นวัยที่มีการตื่นตัว ต้องการเรียนรู้ในสิ่งต่างๆและยอมรับสิ่งใหม่ๆได้ดีกว่าในวัยอื่นๆ
 จึงทำให้มีคะแนนความรู้เกี่ยวกับผลตกโภชนาการซึ่งเป็นสิ่งใหม่สำหรับคนไทยทุกคน แตกต่าง
 กับคะแนนความรู้ของโรงเรียนในระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี
 ซึ่งแตกต่างจากการศึกษาของเบญจพร สุขประเสริฐ (2540) และ Fullmer S, Geiger CJ, และ
 Parent CR (1999) ที่พบว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีเป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับผลตก
 โภชนาการดีกว่า

5.2.2 เจตคติของโรงเรียนเกี่ยวกับผลตกโภชนาการ

(1) โรงเรียนส่วนใหญ่มีเจตคติที่ดีต่อผลตกโภชนาการเช่นเดียวกันกับการ
 ศึกษาของ Marietta AB, Welshimer KJ, และ Anderson SL (1999) ที่พบว่าประชากรส่วนใหญ่
 มีเจตคติที่ดีต่อผลตกโภชนาการ จะมีโรงเรียนเพียงส่วนน้อยที่ยังไม่แน่ใจ ซึ่งอาจเนื่องมาจาก
 ไม่เข้าใจคำถามที่ใช้วัดเจตคติ จึงตอบเป็นกลางๆ หรือเป็นเพราะไม่ชอบแสดงความคิดเห็นที่
 แท้จริงเนื่องจากไม่มีความมั่นใจว่าเป็นความคิดที่ถูกต้องหรือไม่ ถ้าแสดงความคิดเห็นที่ไม่ถูกต้อง
 จะทำให้ตนเองหรือองค์กรที่ตนเองสังกัดอยู่เสียภาพพจน์ได้ จึงไม่กล้าแสดงความคิดเห็นที่
 แท้จริง ซึ่งเป็นลักษณะนิสัยของคนไทยทั่วไป จะเห็นได้จากการตอบคำถามข้อที่ 5 ที่ถามว่า
 “ผู้ที่มีความรู้ทางด้านผลตกโภชนศาสตร์เท่านั้นที่เข้าใจข้อความในผลตกโภชนาการ” เมื่อคิดค่า
 เฉลี่ยเลขคณิตของคำถามข้อนี้ได้เท่ากับ 2.5 ซึ่งจัดอยู่ในเกณฑ์ไม่แน่ใจ แต่เมื่อดูการแสดงความ
 คิดเห็นเกี่ยวกับผลตกโภชนาการในแบบสอบถามส่วนที่ 4 แล้ว โรงเรียนส่วนใหญ่เสนอแนะ
 ให้ใช้ภาษาที่ง่าย อ่านแล้วเข้าใจง่ายสำหรับผู้บริโภคทุกคน แสดงว่า โรงเรียนทราบดีว่าผลตก
 โภชนาการอ่านแล้วเข้าใจยาก และยากมากสำหรับผู้ที่มีการศึกษาน้อย ที่จะเข้าใจเนื้อหาที่เขียน
 บนผลตกโภชนาการ โรงเรียนจึงเสนอแนะให้ปรับปรุงผลตกโภชนาการโดยใช้ภาษาที่ง่ายๆ
 ไม่ต้องใช้ศัพท์ทางวิชาการ การตอบคำถามในข้อนี้จึงขัดกับข้อเสนอแนะในแบบสอบถามตอน
 ที่ 4 หรืออาจเป็นเพราะโรงเรียนทราบดีว่าไม่ใช่เฉพาะผู้ที่มีความรู้ทางด้านโภชนศาสตร์เท่านั้น
 ที่เข้าใจข้อความบนผลตกโภชนาการ โรงเรียนไม่ได้มีความรู้ทางด้านโภชนศาสตร์ดีก็ยังไม่เข้าใจ
 ข้อความบนผลตกโภชนาการได้ดีเช่นกัน แต่ไม่กล้าที่จะตอบว่าไม่เห็นด้วย เพราะโรงเรียน
 ส่วนใหญ่มีความเกรงใจ เคารพต่อสิทธิของทุกคน และด้วยความเป็นคนไทยที่ถูกหล่อหลอมมา
 ตั้งแต่เด็กๆให้เป็นคนสุภาพอ่อนน้อม ไม่ให้เป็นคนแข็งกร้าว แม้แต่ในศาสนาพุทธซึ่งเป็น
 ศาสนาประจำชาติก็สอนให้เดินสายกลางจะดีที่สุด จึงแสดงความคิดเห็นเป็นกลางๆ ไม่อยาก
 อวดว่าโรงเรียนเองก็เข้าใจข้อความบนผลตกโภชนาการดี หรือโรงเรียนเองก็ไม่ค่อยแน่ใจจึง

ตอบเป็นกลางๆ ไว้ ซึ่งถ้าเป็นเพราะสาเหตุนี้ ก็ควรที่จะให้ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องฉลากโภชนาการแก่โรแทเรียนเพื่อให้มีความรู้เกี่ยวกับฉลากโภชนาการมากขึ้นกว่าเดิม เพื่อจะได้มีความมั่นใจในการตอบคำถาม หรืออาจมาจากสาเหตุที่ผู้ศึกษาเป็นโรแทเรียนคนหนึ่ง กำลังศึกษาวิชาโภชนศาสตร์ศึกษา และไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ด้วยความเกรงใจโรแทเรียนส่วนใหญ่จึงไม่แสดงความคิดเห็นว่าไม่เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับคำถามข้อนี้ จึงตอบเป็นกลางๆ ถ้าเป็นเพราะสาเหตุนี้การเก็บรวบรวมข้อมูลควรจะให้ผู้อื่นไปเก็บข้อมูลให้เพื่อไม่ให้เกิดการลำเอียง

(2) เมื่อทำการเปรียบเทียบระหว่างเจตคติของโรแทเรียนต่อฉลากโภชนาการระหว่างโรแทเรียนเพศชายกับโรแทเรียนเพศหญิง ส่วนใหญ่ไม่พบความแตกต่างกัน ยกเว้นในคำถามข้อที่ 7 และข้อที่ 14 คำถามข้อที่ 7 ถามว่า “สินค้าประเภทอาหารทุกชนิดควรแสดงฉลากโภชนาการไว้” โรแทเรียนเพศหญิงมีเจตคติไม่แน่ใจต่อคำถามข้อนี้ 3 คน คิดเป็นร้อยละ 7.5 โรแทเรียนชายไม่แน่ใจ 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.81 หรือคิดเป็น 8 เท่า การที่โรแทเรียนเพศหญิงไม่เจตคติไม่แน่ใจต่อคำถามข้อนี้ อาจเนื่องมาจากลักษณะของสังคมไทยเพศหญิงจะเป็นเพศที่ต้องซื้ออาหารให้กับครอบครัว และจากการตอบแบบสอบถามในส่วนที่ 1 พบว่าโรแทเรียนเพศหญิงเป็นผู้ซื้ออาหารให้กับครอบครัว 22 คน คิดเป็นร้อยละ 55 ส่วนโรแทเรียนเพศชายเป็นผู้ซื้ออาหารเอง 33 คน คิดเป็นร้อยละ 26 จึงทำให้โรแทเรียนเพศหญิงมีเจตคติไม่แน่ใจต่อคำถามข้อนี้ เพราะต้องซื้ออาหารให้ครอบครัวทุกวันเลยมองข้ามความสำคัญของฉลากโภชนาการ

ส่วนในคำถามข้อที่ 14 ถามว่า “การอ่านฉลากโภชนาการก่อนซื้ออาหารแปรรูปไม่ใช่สิ่งจำเป็นสำหรับตัวท่านเลย” ไม่มีโรแทเรียนเพศหญิงที่มีเจตคติเห็นด้วยหรือเห็นด้วยอย่างยิ่งกับคำถามข้อนี้ ในขณะที่โรแทเรียนเพศชายมีเจตคติเห็นด้วยกับคำถามข้อนี้ 7 คน เห็นด้วยอย่างยิ่ง 1 คน รวมเป็น 8 คน คิดเป็นร้อยละ 6.5 เนื่องจากเพศชายเป็นเพศที่ไม่ชอบเดินซื้อของไม่ว่าจะเป็นเครื่องอุปโภคหรือบริโภค ถ้ามีความจำเป็นจริง ๆ ก็จะรีบซื้อไม่ต้องเสียเวลามาก ดังนั้นโรแทเรียนชายจึงคิดว่า การอ่านฉลากโภชนาการทำให้เสียเวลา เลยแสดงความคิดเห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งกับคำถามข้อนี้

เมื่อทำการเปรียบเทียบระหว่างเจตคติของโรแทเรียนต่อฉลากโภชนาการในระหว่างกลุ่มอายุทั้งสามกลุ่ม ส่วนใหญ่พบว่าไม่มีความแตกต่างกัน ยกเว้นคำถามข้อที่ 10 และข้อที่ 13 พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ $P = 0.02, 0.05$ ตามลำดับ คำถามข้อที่ 10 ที่ถามว่า “ถ้าไม่มีฉลากโภชนาการ เราจะไม่ทราบปริมาณสารอาหารที่มีในอาหารสำเร็จรูปประเภทนั้นๆ” สาเหตุที่คำถามข้อนี้มีความสัมพันธ์กับกลุ่มอายุของโรแทเรียนเพราะมีโรแทเรียนในกลุ่มอายุ 31 ถึง 49 ปี มีเจตคติไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง 5 คน คิดเป็นร้อยละ 5.7 อีกสอง

กลุ่มอายุ ไม่มีเจตคติที่ไม่เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง อาจเป็นเพราะโรแทเรียน 5 คนในกลุ่มอายุ 31 ถึง 49 ปีนี้ไม่เห็นประโยชน์ที่แท้จริงของฉลากโภชนาการ จึงไม่เห็นด้วยกับคำถามข้อนี้ ถ้าเป็นเพราะสาเหตุนี้ก็ควรที่จะใช้ความรู้เพิ่มเติมเรื่องฉลากโภชนาการกับโรแทเรียนกลุ่มนี้เพื่อจะได้เข้าใจถึงประโยชน์ของฉลากโภชนาการและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

สำหรับคำถามในข้อที่ 13 ถามว่า “ฉลากโภชนาการไม่เหมาะสมกับคนไทยมากที่สุด” โรแทเรียนในกลุ่มที่มีอายุมากกว่าหรือเท่ากับ 50 ปี มีเจตคติเห็นด้วยกับคำถามข้อนี้ 6 คน เห็นด้วยอย่างยิ่ง 1 คน รวม 7 คนคิดเป็นร้อยละ 14.9 โรแทเรียนกลุ่มอายุ 31 ถึง 49 ปี มีเจตคติเห็นด้วย 3 คน คิดเป็นร้อยละ 3.4 และโรแทเรียนกลุ่มอายุน้อยกว่าหรือเท่ากับ 30 ปี ไม่มีเจตคติเห็นด้วยกับคำถามข้อนี้ เมื่อเปรียบเทียบดูแล้วจะเห็นว่า โรแทเรียนกลุ่มที่มีอายุมากกว่าหรือเท่ากับ 50 ปี มีเจตคติที่เห็นด้วยกับคำถามข้อนี้มากกว่าโรแทเรียนในกลุ่มที่มีอายุน้อยกว่าหรือเท่ากับ 30 ปี เกือบ 15 เท่า และแตกต่างจากกลุ่มที่มีอายุระหว่าง 30 ถึง 49 ปีเกือบ 12 เท่าที่เป็นเช่นนี้เพราะโรแทเรียนที่เป็นผู้ที่สูงอายุไม่เห็นความสำคัญของฉลากโภชนาการ จึงทำให้เห็นด้วยกับคำถามข้อนี้ เพราะเมื่อก่อนไม่มีฉลากโภชนาการคนในสมัยก่อนก็ยังมีชีวิตที่ยืนยาวสุขภาพแข็งแรงได้โดยไม่ต้องอาศัยฉลากโภชนาการ และผู้สูงอายุอาจคิดว่าอาหารไทยมีส่วนผสมมากมายและไม่แน่นอนเหมือนอาหารยุโรป ดังนั้นฉลากโภชนาการจึงไม่เหมาะสมกับอาหารไทย และคนไทยก็นิยมบริโภคอาหารไทย จึงคิดว่าฉลากโภชนาการไม่เหมาะสมกับคนไทย

เมื่อทำการเปรียบเทียบระหว่างเจตคติของโรแทเรียนในระดับการศึกษาต่างๆต่อฉลากโภชนาการ พบว่า ส่วนใหญ่ไม่มีความสัมพันธ์กัน ยกเว้นคำถามข้อที่ 15 ที่ถามว่า “ประเทศไทยไม่ควรนำฉลากโภชนาการมาใช้” โรแทเรียนที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีเท่านั้นที่มีเจตคติไม่แน่ใจกับคำถามข้อนี้ 2 คน คิดเป็นร้อยละ 4 ส่วนโรแทเรียนที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรีไม่มีเจตคติที่ไม่แน่ใจกับคำถามนี้ อาจเป็นเพราะฉลากโภชนาการเป็นสิ่งใหม่สำหรับคนไทยทุกคน โรแทเรียนในกลุ่มที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีทราบดีว่ายังมีคนไทยอีกจำนวนมากที่มีการศึกษาน้อย อ่านหนังสือได้บ้างไม่ได้บ้าง ถ้าต้องอ่านฉลากโภชนาการซึ่งใช้ศัพท์เฉพาะทางโภชนศาสตร์ก็จะไม่เข้าใจหรือไม่อ่านเลย โรแทเรียนกลุ่มนี้จึงคิดว่าประเทศไทยจึงไม่ควรนำฉลากโภชนาการมาใช้

กล่าวโดยสรุปแล้วโรแทเรียนมีเจตคติที่ดีต่อฉลากโภชนาการซึ่งอาจเนื่องมาจากการอยู่ในสังคมเดียวกัน ซึ่งเป็นองค์ประกอบการกุศลที่มีอุดมการณ์เหมือนกัน จึงทำให้มีความคิดเห็นและเจตคติต่อสิ่งต่างๆ คล้ายกัน และการอยู่ร่วมกันในสังคมโรตารีที่กฎเกณฑ์ และข้อปฏิบัติเดียวกัน จึงทำให้มุมมองต่างๆหรือมีมุมมองที่คล้ายกัน อาจเป็นสาเหตุทำให้มีเจตคติคล้ายกัน

5.3 ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษาคั้งนี้

5.3.1 การที่โรแทเรียนบางคนมีความรู้เกี่ยวกับฉลากโภชนาการอยู่ในเกณฑ์ต่ำ หรือพบว่าโรแทเรียนเพศชายมีแนวโน้มว่ามีความรู้เกี่ยวกับฉลากโภชนาการน้อยกว่าโรแทเรียนเพศหญิง หรือโรแทเรียนที่มีระดับการศึกษาด่ำกว่าปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรีมีความรู้เกี่ยวกับฉลากโภชนาการน้อยกว่าโรแทเรียนที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ควรหาทางแก้ไข โดยให้ความรู้เกี่ยวกับฉลากโภชนาการเพิ่มเติม อาจโดยการเชิญวิทยากรที่เป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านนี้มาเป็นผู้บรรยายในการประชุมประจำสัปดาห์ หรือจัดเตรียมการบรรยายเรื่องฉลากโภชนาการ โดยเฉพาะและเชิญชวนผู้บริโภคที่สนใจในเรื่องนี้เข้าร่วมฟังฟรี ซึ่งเป็นงานบริการชุมชนอย่างหนึ่งที่เป็นกิจกรรมของโรแทเรียน ในทุกสโมสรมจะต้องทำเพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับฉลากโภชนาการต่อผู้บริโภคอื่น ๆ

5.3.2 จากการศึกษาพบว่ายังมีเจตคติของโรแทเรียนสำหรับบางข้อที่ยังไม่ชัดเจน อย่างเช่น คำถามข้อที่ 7, 10, 13, 14, และ 15 ที่พบว่ามีความแตกต่างกับเพศ กลุ่มอายุ และระดับการศึกษาของโรแทเรียน ก็ควรทำการแก้ปัญหาเช่นเดียวกับการแก้ปัญหาด้านความรู้ คือ จัดบรรยายพิเศษให้ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับฉลากโภชนาการ จะทำให้โรแทเรียนมีเจตคติที่ดีต่อฉลากโภชนาการมากขึ้น มีความมั่นใจในการแสดงเจตคติของตนเองในสิ่งที่ดีเกี่ยวกับฉลากโภชนาการมากยิ่งขึ้น

5.3.3 จากการศึกษาที่โรแทเรียนได้เสนอแนะให้แก้ไขเกี่ยวกับฉลากโภชนาการในประเด็นต่างๆ คือ รูปแบบของฉลากโภชนาการ ผู้ที่เกี่ยวข้องของรัฐและเอกชนควรที่จะนำไปพิจารณาในสิ่งเหล่านี้ คือ แก้ไขในเรื่องมาตรฐานของฉลากโภชนาการควรทัดเทียมกับต่างประเทศ สีที่ใช้จัดพิมพ์ฉลากควรเป็นสีที่เด่นชัด มองแล้วสะดุดตา น่าอ่าน รายละเอียดในฉลากต้องเขียนด้วยภาษาที่ง่าย ข้อมูลที่พิมพ์ลงบนฉลากต้องกระชับรัดแต่ชัดเจน ต้องระบุสิ่งเสพติดที่ใช้ในอาหารนั้นๆ (ถ้ามี) และระบุว่าเป็นผลิตภัณฑ์จากเทคโนโลยีชีวภาพหรือไม่ และที่สำคัญที่สุดจะต้องเป็นระบุแหล่งที่มาของข้อมูล เพื่อเพิ่มความมั่นใจให้กับผู้บริโภค

5.3.4 การเก็บข้อมูลควรให้ผู้อื่นเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลให้เพื่อไม่ให้เกิดการลำเอียง เพราะความเกรงใจ

5.4 ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาครั้งต่อไป

ควรทำการศึกษาเรื่อง ฉลากโภชนาการกับบุคคลที่ต้องเกี่ยวข้องกับประชาชนบ่อยๆ เช่น ครู พยาบาลตามโรงพยาบาลต่างๆ แพทย์ หรือข้าราชการที่มีประชาชนมาติดต่อเป็นประจำ เพื่อศึกษาว่า บุคคลเหล่านี้มีความรู้เกี่ยวกับฉลากโภชนาการมากน้อยเพียงใด และควรทำการศึกษาว่าฉลากโภชนาการมีผลต่อพฤติกรรมของบุคคลเหล่านี้ในการเลือกซื้ออาหารและการบริโภคหรือไม่เพราะบุคคลเหล่านี้คือกำลังสำคัญที่จะช่วยเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับฉลากโภชนาการได้